

Ἄλλ' αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία τοῦ Μανουήλ εὐτυχῆς ἐπιχειρήσις. Περὶ τοὺς χρόνους τούτους παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ἱεροσολύμων Ἀμαλαρίχου εἰς ἐκστρατείαν τινά, ἣτις δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ἡ μᾶλλον ἀσύνετος τῶν πράξεων αὐτοῦ. Ὁ Ἀμαλαρίχος εἶχεν ἐπανειλημμένως ἀναμιχθῆ εἰς τὰ τῆς Αἰγύπτου πράγματα, ὠφελούμενος ἐκ τῶν ἐμφυλίων διενέξεων τοῦ ὄλως παρακμάσαντος αὐτόθι μωαμεθανισμοῦ. Οὐ μόνον οἱ φατιμίδαι καλίφαι ἀλλὰ καὶ οἱ κληρονομικοὶ καταστάντες βεζίροι αὐτῶν εἶχον παντελῶς ἐξαχρειωθῆ. Κατὰ τοῦ τότε βεζίρου Σαβέρ εἶχεν ἐγερωθῆ ἀντίπαλος φοβερός, ὁ Δαργάμ, εἰς τῶν κυριωτέρων ἀξιοματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὅστις καὶ ἐξέωσε τὸν Σαβέρ. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐξήγησε κατ' ἀρχάς τὴν βοήθειαν τοῦ Νουρεδδίν' καὶ ἰφόντι ὁ Νουρεδδίν διὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Σιρκούχ κατετρόπως τὸν Δαργάμ. Ἀλλ' ὁ Σαβέρ πιεζόμενος ὑπὸ τῶν ὑπερόγκων ἀξιώσεων τῶν συμμάχων αὐτοῦ καὶ ἐπομένως κινδυνεύσας νὰ ἀπολέσῃ δι' αὐτῶν τὴν ἀρχήν, ἐπεκαλέσατο τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἀμαλαρίχου' καὶ ἐπελθόντος τούτου τῷ 1164 μετὰ δυνάμειος ἰκανῆς κατεπεῖσθη ὁ τοῦ σουλτάνου τῆς Συρίας στρατηγὸς νὰ ὑποχωρήσῃ, ἀφοῦ ὅμως ἔλαβε τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου. Ἀλλὰ τῷ 1167 ὁ Σιρκούχ ἀπεστάλη αὐθις ὑπὸ τοῦ Νουρεδδίν ἐπὶ τῷ ἀπροκαλύπτῳ ἤδη σκοπῷ τοῦ νὰ κυριεύσῃ τὴν χώραν. Πάλιν δὲ ἐπελθόντος τοῦ Ἀμαλαρίχου εἰς βοήθειαν τῶν Αἰγυπτίων, ἠναγκάσθη ὁ τῆς Συρίας στρατηγὸς νὰ ἀπέλθῃ ἄπρακτος. Τότε ὅμως ὁ Ἀμαλαρίχος ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ κατακτήσῃ αὐτὸς τὴν χώραν ἣν δις ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ Νουρεδδίν. Καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐξήγησε καὶ ἔλαβε τὴν συνδρομὴν τοῦ Μανουήλ, μετὰ τοῦ ὁποίου συνῆψεν ἤδη, ὡς προείπομεν, καὶ δεσμὸν κηδεστίας. Πῶς ὁ Μανουήλ ἀπεφάσισε νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὸν πόλεμον τούτον, εἶναι τῇ βλήθειά ἀκατανόητον. Ἦτο πρόδηλον ὅτι τὸ ἐπιχειρήμα ἔμελλε νὰ προσκρούσῃ πρὸς δυσκολίας μεγάλας διὰ τε τὴν δυσπιστίαν, ἣτις δὲν ἔπαυσεν ἐπικρατοῦσα μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Φράγκων, καὶ διὰ τὴν πιθανωτάτην ἐπέμβασιν τοῦ Νουρεδδίν, μετὰ τοῦ ὁποίου ἦτο φυσικὸν νὰ συμμαχήσωσιν ἤδη οἱ Αἰγύπτιοι κατὰ τῶν ἀπειλούντων νὰ κατακτήσωσιν αὐτοὺς χριστιανῶν. Ἀλλά, καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἐπιχειρήσις, ἡ κατάκτησις τῆς Αἰγύπτου ἠθέλε γίνεαι πρὸς ὄφελος τοῦ βασιλέως τῶν Ἱεροσολύμων, παρεκτός ἂν ὁ Μανουήλ διανοεῖτο νὰ ἀφαιρέσῃ αὐτὴν διὰ νέου πολέμου ἀπὸ τοῦ συμμάχου αὐτοῦ, ὅπερ ἠθέλεν εἶναι ἡ ἐσχάτη πλάνη. Οὐδὲν ἦττον παρεσκεύασε δύναμιν μεγάλην περὶ τὴν ναυτικὴν καὶ ἑξαπέστειλεν αὐτὴν τῷ 1170 ὑπὸ τὸν γενναῖον καὶ δεξιὸν Ἀνδρόνικον Κοντοστέφανον εἰς τὰ παράλια τῆς Συρίας. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἀμαλαρίχος, μαθὼν τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ βασιλέως καὶ ὑποπτεύσας μήπως ἡ ἐπικουρία αὐτῆ σκοπὸν εἶχε μᾶλλον τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους, ἐστράτευσε μόνος ἀπὸ τοῦ 1168 κατὰ τῆς χώρας ἐκεῖνης. Ἀλλ' ἐμβαλόντος τρίτην φορὰν τοῦ Σιρκούχ εἰς Αἴγυπτον μετὰ στρατοῦ φοβεροῦ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἱεροσολύμων ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ κακῶς ἔχων εἰς τὰ ἴδια. Καὶ ἤδη συνταχθέντων τῶν Αἰγυπτίων μετὰ τῶν Τούρκων τῆς Συρίας, φονεύεται μὲν ὁ Σαβέρ, ἀναγορεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ καλίφου βεζίρης ὁ Σιρκούχ. Μετὰ δύο δὲ μῆνας, ἀποθανόντος αἰφνιδίως τοῦ Σιρκούχ, προεχειρίσθη αὐτ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ καλίφου ὁ νεώτατος τῶν ἐμῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Νουρεδδίν, ὀνόματι Σαλαδδίν (1), ὅστις ὦν μόλις τριακοντούτης ἔμελλε μετ' οὐ πολὺ νὰ καταπλήξῃ Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν διὰ τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ. Οὕτως εἶχον τὰ

(1) Ὁ Σαλαδδίνος ἦν ἀδελφιδοῦς τοῦ Σιρκούχ. Ὁ οἶκος αὐτῶν ἦν κουργικὸς. Ὁ Σαλαδδίνος ἐγένετο οὐχὶ βεζίρης ἀλλὰ σουλτάνος καταλύσας τὴν δυναστείαν τῶν Φατιμιδῶν, ἀναγνωρίσας δὲ ὡς νόμιμον χαλίφην καὶ ὑπέρτατον κυρίαρχον τὸν ἐν Βαγδατίῳ Ἀββασίδην Χαλίφην. Ἡ δυναστεία τοῦ Σαλαδδίνου καλεῖται δυναστεία Ἐγιουβιδῶν, διότι ὁ πατὴρ αὐτοῦ καλεῖται Ἐγιούβ Ἰώβ.

